

HISTORIE

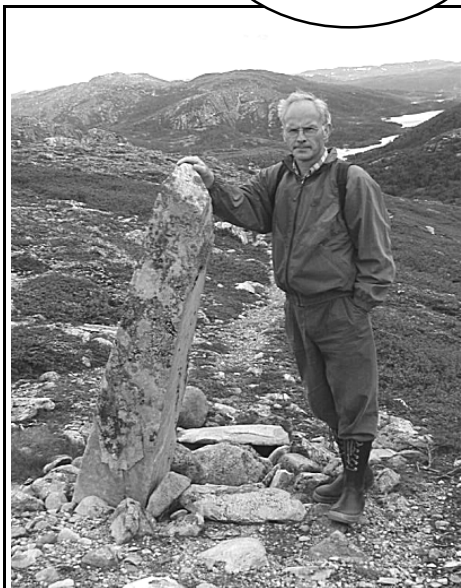
Hjartdal
historielag
10 år!

Les mellom anna om:

- Ny slektshistorie
- Dei første legane i Sauland
- Kontaktsøkande amerikanarar

**Ole
Andrewson
har endeleg fått
si historie
nedskriven**

Eit par historielagsmedlemer var på tur til runhellhovet i Tuddal i sommar. Dette resulterte i ein del bilde og ei web-side <http://w1.2350.telia.com/~u235000027/hhl/runhh>

Nytt i samlinga

Solveig Tjønn frå Tuddal kontakta oss i sommar, og ho vil gi frå seg ei stor samling med avisutklipp.

Slike initiativ set vi stor pris på, og tar imot med glede, sjølv om vi har lagerplassproblem for tida. Vi har kontakta Tuddal museums lag, og vil samarbeide med dei både om fordeling av stoffet og lagring. Dette kjem vi tilbake til seinare.

HJARTSJØ- SLEKTA I BOKFORM

av Trygve Nes

Utvilsomt er slektsgransking et av de mest populære områdene av lokalhistorien vår, og ikke uten grunn - dette er jo noe en kan ha praktisk nytte av. Mange arbeider med egen slekt, gjør notater og lar papirene ligge i en haug. Andre deltar på et slektstevne i ny og ne. Ikke alle går så langt som til å utgi oppsamlet "viten" i bokform - men noen få gjør det. En av disse er Aslaug Grendstad som nylig kom ut med ei ny bok med slektsstoff fra Hjartdal.

Hjartsjøslekta er stor og brer sine vinger utover flere bygder - "men midt i dette slektsriket låg Hjartsjø", skriver Aslaug Grendstad i

forordet til slektsboka. Under oppveksten i Seljord på 1930 og -40-tallet hadde hun nær kontakt med slekta i Hjartdal.

Boka tar utgangspunkt i Jon Jonsen født 1846. Jon Jonsen vokste opp på flere plasser da foreldra flytta rundt både i Heddal, Sauherad og Sauland. Da han giftet med Anne Flatland i 1869, hadde han navnet Åsen etter siste plassen de hadde bodd på. Etter at de nygifte hadde flakket omkring noen år, slo de seg etter hvert ned på Nord Hjartsjø, som etterhvert ble slektas eie. Jon og Anne fikk ni barn og det er etterkommerne av

Fra Nord Hjartsjø i Hjartdal - setet for den talrike Hjartsjøslekta. Her ser vi stua som opprinnelig var i ei høgd men fikk en påbygning da den ble flytta midt på 1800-tallet.

Foto: Trygve Nes

disse boka tar for seg.

Det er mange gode ting å trekke fram i denne slektsboka. For det første er den trykt i stort format og for det andre er det brukt en stor skrifttype. Dette gjør boka både oversiktlig og lett og lese. Systematikken i boka er også god da et enkelt system av tall/bokstaver hjelper leseren å holde rekkefølgen.

Bildematerialet er også godt med god gjengivelse.

Selv om det er mange navn og årstall i boka, har forfatteren funnet fram til en del historisk stoff knyttet til personene, og da spesielt de eldre generasjonene.

Slektsboka er ført fram til vår tid, og undertegnede tør påstå at selv om en ikke er i slekt med 'Hjartsjøingene', men likevel har

en viss kontaktflate med disse bygdene, så vil en kjenne igjen flere av personene i boka.

Den som har arbeidet med slektsgransking vet hvilket enormt arbeide det kan være, med nitidig leiting i kirkebøker og gransking av arkiv, men at gleden er stor når en finner fram til riktig gren. Enda større er vel gleden når en kan presentere resultatet for andre og hjelpe dem til å finne sin identitet.

Boka vil bli lagt ut til salg ved Hjartdal og Gransherad Sparebank i Sauland.

Det er også mulig å bestille boka direkte fra forfatter:

Aslaug Grendstad
Høvågeveien 140
4638 KRISTIANSAND
tlf. 38 04 44 41

Kontingenten 2000

BANKGIROEN SKAL LIGGE I BLADET

Hugs å skrive namnet på giroen!

Dei første legane i Sauland.

av Torkel Hytta

I Telemark - som elles i landet - var det få lækjarar i forrige århundre. Omkring 1820 vart det oppretta ein distriktslegestilling i Nedre Telemark og ein i Øvre. Først i 1834 ser det ut til at stillinga i Øvre Telemark vart besatt, då med bustad i Seljord. Elles hadde Tinn fått eigen lege frå 1855.

Sauland legedistrikt - som omfatta Hjørtaldal, Gransherad og Heddal - vart oppretta i 1863, og sia den tid har det alltid vore lege i Sauland. Det var eit stort distrikt, i 1891 budde det 6760 personar i desse bygdene.

Den første legen som kom hit var Jon Olivus Andersen som før det hadde vore distriktslege i Tinn. Han var fødd 1824 i Nes på Hedemarken. I Sauland kjøpte han garden Nord-Mosebø (Brennekåsa) som han eigde og dreiv fram til 1878. Han var ein svært aktiv mann med mange interesser. Ein skulle tru arbeidet som lege i eit så stort distrikt tok mesteparten av tida hans, men i tillegg til også å drive gardsdrift,

var han med i styre og stell i kommunen. Mellom anna var han overformyndar heilt fram til han reiste i -84, og frå -79 til -83 var han også medlem av formannskapet og varaordførar.

Også i tida han var i Tinn hadde han vore samfunnsengasjert, mellom anna var han ein drivkraft bak innkjøpet av første dampbåt på Tinnsjøen, den seinare kjende "Rjukan" som byrja rutetrafikk i 1864.

Dr. Andersen flytta herifrå til Christiania i 1884. Etterfølgaren hans var Lauritz Fritzner Paulsson, fødd 1842 i Trondheim. I Sauland budde han på garden Hagen (ved Løvheim hotell), og var her fram til 1898. Han blei da utnevnt til distriktslege i Holla med bustad Gvarv, og budde der til han døde i 1911.

Etter Paulsson kom Hans Fridtjof Holst fødd 1847 i Bodø. I likhet med Andersen hadde også han vore distriktslege i Tinn - frå 1884 til -94. Han kom til Sauland i 1899, og var her fram til 1912. Dr. Holst kjøpte tomt frå Suistugu Bø i 1901 og bygde "Doktorgarden"- kombinert kontor og doktorbustad i fin og tidstypisk Sveitserstil. (Den blei seinare overtatt av kommunen og inneheld i dag legekantor og elles kontor for

kommunehelsetenesta, stilmessig mykje "øydelagt" ved moderniseringa på 60-talet.)

Dr. Holst flytta frå Sauland til Drøbak, og døde der i 1924.

Ein skulle tru at dette var eit svært hardt distrikt, med utkantar som til dømes Bondal og Busnes. Det er derfor interessant at det i denne perioden på nesten 50 år -

frå 1863 til 1912- berre var tre legar i distriktet. Det tyder kanskje at det likevel var eit "godt" distrikt å arbeide i.

Korleis kvardagen var for ein distriktslege - og ikkje minst for ein pasient - i den tida, er det likevel vanskeleg sette seg inn i. Det kunne kanskje vere emne ved eit seinare høve.

Årsmøtet: 13.4.2000

Som vanleg hadde vi 15-20 personar til stades. Årsmelding og regnskap blei godkjent, og valresultatet blei slik

Styre:

Formann: Torkel Hytta, (gjenvalg)
Sekretær: Leif Skoje, (ikkje på valg)
Styremedlem: Ivar T.Dahl, (ikkje på valg)
Styremedlem: Øystein Åsen, (ny)
Styremedlem: Brit Ingjerd Hjartsjø, (gjenvalg)
Styremedlem: Aslaug Langåsdaalen, (ikkje på valg)

Vara:

Anne Tone Larsen
Astrid Espelid
Anne Haugen Wagn

Valgkomute:

Finn Birger Andersen
Olav Særsland

Styret konstituerer seg elles på første styremøte

Vi fekk ein grundig og interessant orientering om prosjektet av prosjektleiar Ole Per Schei.

Det var elles som vanleg uformell samtale og diskusjon både om landskapsvern og andre saker.

Les om Ole Andrewson i Årbok for Telemark

Vi har i tidlegare blad etterlyst kunnskap om Ola Andreseson frå husmannsplassen Åsen opp-under Kleppefjell. Etter ein del hjelp frå ulike bibliotek - og etterkommarar i Amerika, har det vore mulig å setje saman ein artikkel om denne nesten gløymdre saulen-tingen som blei ein markert kyrkje pioner i det norske USA.

Han var faktisk den fjerde nordmannen som blei ordinert til

presteteneste, og var med på mykje av det som skjedde av norsk kyrkjeorganisering i midtvesten frå 1842 og fram til han døydde i 1885.

Sidan det er 175 år sidan den første utvandringa i år, så har årboka for Telemark historielag utvandring som tema. Her har historien om Ole Andrewson som han kalla seg, fått plass.

Elles vil historia vere tilgjengeleg på HHL's internettsider. Dette er under omarbeiding nå, så følg med.

USA-kontakt

På internettsidene til HHL er det mulig å skrive i gjestebok. Mange amerikanarar av Hjartdalslekt skriv der og etterlyser familie- eller andre opplysningar.

For at dei som ikkje har internettilgang også skal kunne ta kontakt, trykker vi her dei mest aktuelle helsingane. Ring Leif på 35023011, så skal vi prøve å skaffe postadresser.

Name: Wanda Krenz Drose Email: EWDrose@aol.com
Originally from Wheaton, Minn -now living in Evans, Georgia
Comments: My grandparents, Gjermund Johanneson and his wife Kjersti Johnsdtr emigrated to the USA to Elbow Lake, Minn in 1887. He was born in 18 April 1847 and Kjersti was born 8 April 1851. They emigrated from

Telmarken. In the 1865 census Gjermund is listed with his mother Ingjerd Andersdtr Oya age 53, widow, owner of farm. Where can I find out more about my grandparents like their parents Names and siblings and children they buried there before they emigrated. They were married in Trysil, Hedmark, Norway--why did they go so far away to get married? Elopement? Thanks, Wanda Krenz Drose

Name: Lisa Lindberg Email: lisa@netdeva.com
Comments: ...

Name: Lisa Lindberg Email: lisa@netdeva.com
Location: Blue Ridge Mountains of Maryland near Harpers Ferry, confluence of Potomac and Shenendoah -- 60 milies outside of Washington DC

Comments: Hi, In 1970, at age 18, I spent a month hitch-hiking around Norway with a friend - - both were looking up our Norwegian ancestral sites and current-day relatives. I am our extended family's unofficial historian and archivist for info on Norway.

I have ancestors who came from the Funner farm (Nedre Farmhouse) north of Gvammen: Johan Kristianson Fune and his wife Dorthe Kristiansdatter, whose family had moved from

the Hitterdal area to one of the Overbo farmhouses, where they were husman. Also another branch who left Gvammen and went to Risor: the father's Name was Jorgen, but that's all I know about him, and nothing about his wife. Here is the story: Sometime in the late 1840's or early 1850's, the family of Christine Marie Jorgensdatter (b.1835) moved from Kvam, Telemark to Risor, Norway. Her father Jorgen and one of the brothers went ahead with all the family belongings on a boat. Somewhere along the waterway between the two areas, possibly on the sea just off the eastern coast, a storm came up and the boat sunk. All was lost, including the father and brother. Christine, her mother, and the other children moved to Risor anyway. For the rest of her life, my great-great grandmother Christine mourned the loss of her dear brother

Name: Robert A. Utne Email: rautne@infolink.net Homepage:

Madison, Minnesota USA

Comments: Just looking for more information about Tuddal and the farm Traer - Bjrndalen and my relatives. The two I am most interested in are Jon Torkelson born in 1832 and Helga Anundsdr born in 1837. I also would like to know if there is a Telemark Lag and where I could get in contact with them

Name: Mary Rognstad Farrell Email: mrogfar@aol.com

Location: Sacramento,

Comments: Thank you for including an article on my gg-grandfather's brother, Ole Johnson Landsverk, the very first emigrant from Hjartdal. My ancestor, John Johnson Landsverk also lived in Muskego, but he relocated to the Saude Settlement in Chickasaw County, IA. There he also raised a flock of children, some of whom used Landsverk as their sur Name, but most used Johnson. My ggrandfather, Nels J. Landsverk was born in Muskego in July of 1850. He died in 1939 in Montana. Mary Farrell

Name: Arild Dragsten Email: arild.dragsten@trondheim.kommune.no Homepage: <http://> Hometitle: Reference: Just Surfed On In Location:

Comments: Hei En hilsen fra Sons of Norway Distrikt 8 Norge Dere har en flott side. Hilsen Arild Dragsten Visepresident Distrikt 8 Norge Name: Richard Haugeberg Email: rhfarm@sprairie.ndak.net Minot, North Dakota USA

Comments: I'm trying to find out more on my family

Name. My relatives go back to Torbjorn Torbjornson Haugeberg who emigrated to the US in 1907. He was born in Hjartdal in 1889

Name: Mark Lewis Wasley Email: mawasley@tin.it

Location: Phoenix, Arizona (USA)

Comments: My great great grandmother was Anne Andrewson, the sister of Ole Andrewson who emigrated to the USA in 1941. My great grandfather Hans Larsen (Anne's son) married Olinda Baver whose parents were from Kongsberg (John O. Baver, b. 28.12.1828) and Numendahl (Christy J. Oldsdatter, b. 24.6.1830). I currently live in Treviso Italy.

Name: Robert H. Walker Email: walker1@netgenie.com

Location: 8839 North 47th Lane, Glendale, AZ 85302,USA

Comments: Looking for information on John Torkelson Bjrndalen. born in Hjartdal Area on 14 Nov 1832 and immigrated to USA in 1864.

Name: Robert A. Utne Email: rautne@infolink.morris.mn.us Homepage: <http://> Hometitle: Reference: Just Surfed On In Location: Madison, MN

Comments: I am looking for two of my great grandparents. One is John Torkelson Bjrndalen from Tuddal born 14 Nov 1832. The other is Helga Amendsdatter from Hjartdal parish born 4 Nov 1837. Any information would be appreciated. Thank You. Bob Utne

Name: John Heg Email: 70162.742@compuserve.com

Location: Spring, Texas

Comments: I was looking for information on my great-great grandfather, Hans C. Heg. Very nice web page. I would like to see the information on the Wisconsin settlement in English.

Name: DeLoris Kjeldahl Swanson Email: dodo98@aol.com

Location: Born in Brooten, Minnesota, USA
Comments: Fred Halvorson organized a family reunion in Tuddal in 1995. My great, great grandparents were Halvor Olson Kjellaldalen and Anne Sorensdatter Hovland Kjellaldalen. My great grandparents were Soren Halvorson and Margit Torkelsdatter Leine Kjeldahl. My grandparents were Henry Severin Kjeldahl and Hannah Marie Engen Kjeldahl. This web page is very special to me. It helps link our ancestors to our family. Thank you for collecting all the information.

Name: Craig Torbenson Email: Torbenso@twsu.edu

Location: Wichita, Kansas
Comments: My great-great grandparents, Ole Torbjornsen Leine and Anna Johannesdatter Bergen, along with their seven children (Aslaug/Olive, Torbjorn/Thomas, Johannes/John, Gunhild/Cornelia, Halvor, Carl, Svenung/Simon) immigrated to the United States in 1847. They came from the Leine Farm in Sauland Parish. Ole was born on the Upper Omnes Farm in 1804 and his father was Torbjorn Gunleikson. They settled in Muskego, Wisconsin. The children scattered to such places as Dakota and McLeod Counties in Minnesota, Valley City and Minot, North Dakota, and Bellingham, Washington. I am currently gathering information for a family history book that traces the descendants of these seven children.

Name: Darlene Muellner Email: dmuellner@itol.com H

Location: Kewaunee, Wisconsin U.S.A

Comments: Thank you for such an informative site. Recently I learned that my GGG grandmother, Guro Olsdatter, was born 1830 in Fosse in Sauland. I am delighted to learn about her birthplace and am looking for more family connections. One day I plan on visiting in person.

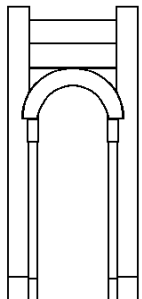
Name: Cheryl Jean Olson Email: cjandmjolson@USwest.net

Location: Minneapolis, Minnesota, USA
Comments: Greetings! I descend from Margit Jacobsdtr b. 1694 ,d.1779, by children of her 2 marriages. Husbands were: Ole Ellingson Loftus b.1706 and Soren Torgerson Loftus b. 1723. Margit and her children moved to Vestfold abt. 1780. I have been working on my family history for a long time. I have looked at birth, death, marriage, census, probate and land records on microfilm. I would welcome correspondence! I can read a little Norwegian but do not write in it
Best regards, Cheryl

Comments: Greetings!. I am checking back! My early ancestors include: Jacob Samundsen Hovdejord, Sofren Jonsen Flatland , Torgius Haraldsen Nordboe b.1679 (son of Harald Nordboe b.1625), Ola Halvorsen Froland, b. 1625 , Giermund Jonsen Skoke, b..abt.1610. I would be delighted to hear from you!

Name: Stan Hultgren Email: hultgren@worldnet.att.net

Comments: Both my wife and I have roots in Hjartdal. We have visited several times and think it is such a beautiful area. I am happy to see a homepage and a guestbook. Hope to make some contacts via this site.

HJARTDAL HISTORIELAG

Formann: Torkel Hytta, 3692 SAULAND Tlf.: 350 23 150 to.hy@online.no
Sekretær: Leif Skoje, 3692 SAULAND Tlf.: 350 23 011 lfskoje@hotmail.com

Bank: Hjartdal og Gransherad sparebank: Kontonr.: 2699 07 04332
Internett/web-adresse: <http://w1.2350.telia.com/~u235000027/hhl>

*Kontaktbladet blir laga av Sekretæren i HHL.
Bladet blir sendt alle medlemmer.
Bruk gjerne stoff frå bladet, men oppgje kjelde.
Vi vil gjerne at medlemmene skriv i bladet.*